

HET ALGEMEENE OF STANDAARD-ALPHABET

VAN R. LEPSIUS

in zijne toepassing op het Japansch.

Bij de overschrijving van het Japansch met Romeinsche letter komen de volgende letters van het Standaard-alphabet in aanwending.

- a* open *a* in Hollandsch *vader*; — Engelsch *father*, *art*; — Japansch ア.
- i* zuiver *i* in Holl. *ieder*; — Eng. *he*, *she*; — Jap. イ.
- u* zuiver *u*, Holl. *oe* in *goed*; — Eng. *oo* in *poor*, *o* in *lose*; — Jap. ウ. Wordt aan den aanvang eens woords vaak met eene zachte labiale aspiratie, als *wu*, uitgesproken.
- e* gesloten *e* in Holl. *bezig*, *meer*, *geven*; — Eng. *a* in *face*, *nation*; — Hoogduitsch *e* in *weh*. — Jap. エ.
- ĕ open *e* in Holl. *berg*; — Eng. *hat*; Fr. *mère*, *être*; — Hoogd. *Bär*, *fett*.
- o* gesloten *o* in Holl. *jong*, *gehoor*; — Eng. *borne*; — Hoogd. *Ton*, Jap. オ.
- ə klank tusschen *a* en *o*, meer de *a* dan de *o* nabijkomende, zoo als in Eng. *water*, *all*, *broad*.

Helt die klank meer naar de *o*, dan naar de *a* over, dan wordt hij door ɔ uitgedrukt.

- au. In den tongval van *Jedo* gaat アウ (*au*) over in əu, doordien de *a*, voor het gemak eener vlugge uitspraak, naar de *u* overhellende, tot ə wordt, terwijl de *u*, om nader tot de *a* te komen, in *o* overgaat. In sommige tongvallen van het westelijke Japan, vooral *Kiusiu*, gaat アウ (*au*) over in oo, en wordt アウ (arau) vervangen door aroo (アロウ アロウ). Met het oog op de etymologie verdient evenwel de schrijfwijze *au* of əu de voorkeur.

THE UNIVERSAL OR STANDARD-ALPHABET

BY R. LEPSIUS

applied to the Japanese language.

In reducing the Japanese text to Roman character the following signs borrowed from R. LEPSIUS'S Standard-Alphabet have been adopted.

- a* *a* open, as heard in the Dutch *vader*; — English, *father*,
art; — Japanese ア.
- i* *i* pure, as heard in the Dutch *ieder*; — Engl. *feet*,
glebe; — Japanese イ.
- u* *u* pure, Dutch *oe* in *goed*; — Engl. *oo* in *wool*, *poor*;
o in *lose*; — Japanese ウ.
- e* *e* close, as heard in the Dutch *bezig*, *meer*, *geven*; —
Engl. *face*, *nation*; — Jap. エ.
- e* *e* open, as heard in the Dutch *berg*; — Engl. *hat*; —
French *mère*. *être*; — German *Bär*, *fett*.
- o* *o* close, as heard in Dutch *jong*, *gehoor*; — Engl. *borne*; —
German *Ton*; — Jap. オ.
- g* *a* sound between *a* and *o* leaning rather to *a* than *o*, as
heard in English *bawl*, *all*, *water*.

When this sound inclines rather to *o* than to *a*, it is represented by *o*.

- gu*. In the dialect of *Yedo* アウ (*au*) changes to *go*, since for ease in a rapid pronunciation, the *a*, inclining to the *u*, becomes *g*. In some dialects of Western Japan, particularly that of *Kiu-siu*, アウ (*au*) becomes *oo* (*ô*), and アウ (*au*) is superseded by *aroo* (アロウ). The etymology considered, however, the written form *au* or *gu* is to be preferred.

ou. Etymologisch *ou* (ㄅㄢ) luidt in den tongval van *Jedo* *oo*, zijnde de harde open *o* van Holl. *loopen*, Hoogd. *mond*, gevolgd door eene naar de *u* overhellende zachte *o*. Ook deze tweeklank wordt door sommige Japaneezen als *oo* uitgesproken en zoo geschreven. Wegens de etymologie schrijven wij *ou*, ter onderscheiding van *au*, of *gu*; een onderscheid, dat ook door LÉON PAGÈS is in het oog gehouden, die ㄅㄢ (*au*, *gu*) door *ô*, en ㄅㄢ (*ou*) door *ô* heeft uitgedrukt *).

eu (ㄷㄢ) wordt *ëo* uitgesproken

k zoo als in het Holl., Hoogd. en Eng. ㄱ *ka*, ㅋ *ki*, ㅋ *ku*, ㅋ *ke*, ㅋ *ko*.

g. In het westelijke Japan, bepaaldelijk in *Kiusiu* luiden ㄱ, ㅋ, ㄱ, ㄱ, ㄱ *ga*, *gi*, *gu*, *ge*, *go*, †) wordende de *g* als de media van *k* uitgesproken, even als de *g* in Hoogd. *Gabe*, Fr. *garçon*, Eng. *gain*, *give*, *go*. In het oostelijke Japan, vooral te *Jedo*, luidt de *g* als *ng* in Hoogd. *lang*, Eng. *singing*, en de reeks ㄱ, ㅋ, ㄱ, ㄱ, ㄱ luidt daar *nga*, *ngi*, *ngu*, *nge*, *ngo*, volgens het standaard-alphabet *na*, *ni*, *nu*, *ne*, *no*. De gutturale Holl. *g* (*γ* van het standaard-alphabet) is aan het Japansche orgaan vreemd.

s scherpe *s*. ㅅ *sa*, ㅅ *si*, ㅅ *su*, ㅅ *se*; ㅅ *so*. *Si* (ㅅ) en *se* (ㅅ) luiden in den mond van sommigen als Hoogd. *sch*i en *sch*e, Eng. *she*, *shay*, naar de schrijfwijze van het Standaard-alphabet, *ši* en *še*. De etymologie eischt evenwel de instandhouding van de schrijfwijze *si* en *se* en laat *sch*i en *sch*e aan de uitspraak over.

z zachte *s*, Holl. en Eng. ㅆ *za*, ㅆ *zi*, ㅆ *zu*, ㅆ *ze*, ㅆ *zo*.

*) Dictionnaire Japonais-Français traduit du dictionnaire Japonais-Portugais composé par les missionnaires de la compagnie de Jésus. Publié par LÉON PAGÈS. Première livraison. 1862.

†) Opmerking van ENOMOTO KAMADZIROO, officier der Japansche Marine.

ou. Etymologically *ou* (オウ) in the dialect of *Yedo* sounds *oo*, being the hard open *o* of the Dutch *loopen*, German *mond*, followed by a soft *o*, inclining towards the *u*. Also this diphthong is pronounced by some Japanese as *oo*, and is written so as well. On the etymological principle we write *ou* in distinction from *au* or *gu*; a distinction that is kept in view by LÉON PAGÈS *), who has expressed オウ (*au* or *gu*) by *ō*, and オウ (*ou*) by *ô*.

eu (エウ) is pronounced *ëo*.

k as in Dutch, German and English. カ *ka*, キ *ki*, ク *ku*, ケ *ke*, コ *ko*.

g. In Western Japan, particularly in *Kiu-siu*, ガ, キ, グ, ゲ, コ sound *ga*, *gi*, *gu*, *ge*, *go*, †) the *g* being pronounced as the medial of *k*, and just as *g* in the German *Gabe*, French *garçon*, English *gain*, *give*, *go*. In Eastern Japan, particularly in *Yedo*, the *g* sounds as *ng* in the German *lang*, English *singing*, and the series ガ, キ, グ, ゲ, コ sound as *nga*, *ngi*, *ngu*, *nge*, *ngo*, — according to the Standard-Alphabet, *na*, *ni*, *nu*, *ne*, *no*. The guttural Dutch *g* (*γ* of the Standard-Alphabet) is foreign to the Japanese organs of speech.

s sharp *s*. サ *sa*, シ *si*, ス *su*, セ *se*, ソ *so*. *Si* (シ) and *se* (セ) sound, in the mouths of some, as the German *sch*i and *sch*e, the English *she*, *shay*, as indicated in the Standard-Alphabet *ši* and *še*. The etymology, nevertheless, requires the written form, *si* and *se*, leaving *sch*i and *sch*e to the pronunciation.

z soft *s*, the Dutch and English *z*. ザ *za*, ズ *zi*, ズ *zu*, ゼ *ze*, ゾ *zo*.

*) Dictionnaire Japonais-Français traduit du dictionnaire Japonais-Portugais composé par les missionnaires de la compagnie de Jésus. Publié par LÉON PAGÈS. Première livraison. 1862.

†) Remark by ENOMOTO KAMADZIROO, a Japanese Naval Officer.

In den tongval van *Jedo* doet zich de *z* als *nz* of ook als *dz* voor, en アヅ (*arázü*) luidt daar *arínzu* of *arádzu*.
 š Holl. *sj*, Hoogd. *sch*, Eng. *sh*. サ *ša*, シ *šu*, ソ *šo*.

In de Jedosche uitspraak kenmerkt zich deze consonant als eene palatale varieteit van *š*, die als zoodanig door シ zou moeten worden uitgedrukt. Maar aangezien sommigen de combinatiën シヤ , シユ , シヨ ook als *sīya*, *sīyu*, *sīyo* uitspreken en zoo de etymologische waarde dezer combinatiën laten doorschijnen, geven wij thans de voorkeur aan de schrijfwijze *sīya*, *sīyu*, *sīyo*, het aan den lezer overlappende *ša*, *šu*, *šo* of *sya*, *syu*, *syo* uit te spreken.

ž Holl. *zj*, de zachtere uitspraak van *š*, Fr. *j*, Eng. *s* in measure. ジャ *ža*, ジュ *žu*, ジョ *žo*.

t. タ *ta*, チ *tsi*, ツ *tsu*, テ *te*, ト *to*.

Etymologisch is チ en ツ eigenlijk *tī* en *tu*; maar deze klankverbindingen zijn aan het Japansche orgaan ten eenemaal vreemd, en *tī* en *tu* worden door チ *tēi* en ツ *tōu* uitgedrukt.

d. ダ *da*, ヂ *dzi*, ヅ *dzu*, デ *de*, ド *do*, volgens den tongval van *Jedo* *nda*, *ndzi*, *ndzu*, *nde*, *ndo*.

tš, Holl. *tsj*, Eng. *ch* in chair. チャ *tša*, チュ *tšu*, チョ *tšo*.
 dž, Holl. *dzj*, Eng. *g* in George, *j* in judge, *jest*.

チャ *dža*, チュ *džu*, チョ *džo*.

In den tongval van *Jedo* worden *ts* en *dz* door eene zachte *y* gevolgd en チャ , チュ uitgesproken als *tsya* en *dzya*.

Met het oog op de etymologie houden wij ons, in navolging van R. LEPSIUS *), aan de schrijfwijze *tsīya*, *tsīyu*, *tsīyo*; *dzīya*, *dzīyu*, *dzīyo*.

n. ナ *na*, ニ *ni*, ヌ *nu*, ネ *ne*, ノ *no*.

∞ *n*, slotletter, door sommige *n̄* (*ng*) uitgesproken.
f (*h*, *v*). ハ , ヒ , フ , ヘ , ホ , *fa*, *fi*, *fu*, *fe*, *fo* of *ha*, *hi*,

*) LEPSIUS, Standaard-alphabet, bladz. 248.

VII

In the dialect of *Yedo* the *z* occurs as *nz* or as *dz* as well, and アラズ (arazu) sounds there as aranzu or aradzū.

š Dutch *sj*, German *sch*, Engl. *sh*, ザ *ša*, ヌ *šu*, ヌ *šo*.

As pronounced at *Yedo* this consonant is distinguished as a palatal variety of *š*, which, as such, ought to be represented by *ṣ̌*. But, seeing that some pronounce the combinations ザ, ヌ, ヌ also as *sīya*, *sīyu*, *sīyo*, and let the etymological value of these combinations appear, we still give the preference to the written forms *sīya*, *sīyu*, *sīyo*, leaving it to the reader to pronounce them *ša*, *šu*, *šo* or *sya*, *syu*, *syo*.

ž Dutch *zj*, the softer pronunciation of *š*, French *j*, English *z* in *azure*, or *s* in *measure*.

ザ *ža*, ヌ *žu*, ヌ *žo*.

t. タ *ta*, チ *tsi*, ツ *tsu*, テ *te*, ト *to*.

Etymologically, チ and ツ are properly *tī* and *tū*; but these combinations of sound are quite foreign to the Japanese organs of speech, and *tī* and *tū* are represented by テ *tēi* and ト *tōu*.

d タ *da*, チ *dzi*, ツ *dzu*, テ *de*, ト *do*, in the dialect of *Yedo* *nda*, *ndzi*, *ndzu*, *nde*, *ndo*.

tš Dutch *tsj*, English *ch* in *chair*, チ *tša*, ヌ *tšu*, ヌ *tšo*.

dž Dutch *dzj*, English *g* in *George*, *j* in *judge*, *jest*.

In the dialect of *Yedo* *ts* and *dz* are followed by a soft *y* and チ, ツ are pronounced as *tsya* and *dzya*. Keeping the etymology in view, we, following R. LEPSIUS *), adhere to the written form *tsīya*, *tsīyu*, *tsīyo*, — *dzīya*, *dzīyu*, *dzīyo*.

n. ナ *na*, ニ *nī*, ノ *nu*, ネ *ne*, ノ *no*.

ン *n* final letter, by some pronounced *n̄* (*ng*).

f (h, v). ハ, ヒ, フ, ヘ, フ, ファ, フィ, フ, フェ, フ, フ, or *ha*, *hi*, *fu* (not

*) LEPSIUS, Standard-Alphabet, p. 248.

fu, *he*, *ho*. Oorspronkelijk eene geaspireerde lipklank (*f*), die in zekere tongvallen behouden, in andere daarentegen door de zachte *h* vervangen is; een verschijnsel, dat zich ook in het Spaansch voordoet, waar de *f* der Oud-Spaansche taal in lateren tijd in de zacht geaspireerde *h* is overgegaan.

Behouden is de *f* in sommige dialecten van het noord-oostelijke Japan, bepaaldelijk van *Sendai*, waar *fána*, *fitó*, *fürú*, *feri*, *fóká* gezegd wordt *). In andere tongvallen, zoo als in dien van *Jedo*, is de *f* door *h* vervangen, en daar zegt men *hána*, *hitó*, *fürú*, *heri*, *hóká*. In verbin-
ping met *i* doet zich de *h* als eene palatale aspiratie voor, die naar het standaard-alphabet door *xi* zou moeten worden uitgedrukt. In den mond van sommigen uit *Jedo* wordt uit *hitó* (mensch) zelfs *stó*.

In het midden of aan het einde van een woord gaat de *f* of *h* in de uitspraak in *v* of ook in eene zuivere labiale (niet labiodentale) *w* over (bijv. *カ* *kava*, *カ* *kiva*, *ク* *kuvá* of *küwá*), terwijl de uitgangen *ビ* *vi*, *ブ* *vu*, *ベ* *ve*, wanneer een vocaal voorafgaat, de aspiratie afwerpen: *イ*, *エ*, *オ* luiden *ii*, *iu*, *ië*.

b. *バ* *ba*, *ビ* *bi*, *ブ* *bu*, *ベ* *be*, *ボ* *bo*.

p. *パ* *pa*, *ピ* *pi*, *プ* *pu*, *ペ* *pe*, *ポ* *po*.

m. *マ* *ma*, *ミ* *mi*, *ム* *mu*, *メ* *me*, *モ* *mo*.

y, Holl. *j*, Eng. *y* in *yard*. *ヤ* *ya*, *ヰ* *yi* of *ii*, *イ*, *ユ* *yu*, *エ* *ye*, *ヨ* *yo*.

r. Zachte gutturale *r*, *r* van het Standaard-alphabet.

ラ *ra*, *リ* *ri*, *ル* *ru*, *レ* *re*, *ロ* *ro*.

De dentale *r*, even als de *l* zijn aan het Japansche orgaan oorspronkelijk vreemd.

w de Duitsche, zuiver labiale *w*. *ワ* *wa*, *ウ* *wu*, *ヲ* *wo*.

*) Volgens mededeeling van den heer ENOMOTO KAMADZIROO.

